

Stichting Welwonen
T.a.v. [REDACTED]
Rode Paard 5
1602 DB ENKHUIZEN

VERZONDEN 02 NOV. 2021

Zaaknummer : OD.340825
Behandelaar : [REDACTED]
Betreft : Wnb aanvraag ontheffing ruimtelijke ingrepen
Locatie : Asterstraat 29 t/m 47, Anemonenstraat 1 t/m 3, Begoniastraat 59 t/m 69 (oneven), Enkhuizen

Geachte [REDACTED],

Op 7 april 2021 hebben wij uw aanvraag voor een ontheffing als bedoeld in artikel 3.3 en 3.8 van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. Op 16 juli 2021 en 1 oktober 2021 heeft u op ons verzoek om informatie aanvullende gegevens toegezonden. De aanvraag heeft betrekking op de renovatie van 28 woningen, op de locaties zoals weergegeven in bijlage 1 bij dit besluit. De werkzaamheden omvatten het isoleren van daken vanaf de buitenzijde, het isoleren van spouwmuren, het vervangen van voegwerk van woningen en bergingen in de tuin, schilderwerk en het vervangen van kozijn- en deurwerk van de bergingen in de tuin. Voor deze werkzaamheden wordt door de initiatiefnemer, Stichting Welwonen, te Enkhuizen, ontheffing gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in:

- artikel 3.1, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus (*Passer domesticus*);
- artikel 3.5, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk verstoren van exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 3.5, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing is aangevraagd voor de periode van 23 augustus 2021 tot en met 1 januari 2023. De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer OD.340825.

Besluit

Wij besluiten om op grond van artikel 3.3 lid 1 en 3.8, lid 1 van de Wnb aan Stichting Welwonen te Enkhuizen ontheffing te verlenen van:

- artikel 3.1, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten en rustplaatsen van de huismus;
- artikel 3.5, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk verstoren van exemplaren van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis;
- artikel 3.5, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

ten behoeve van de renovatie van 28 woningen aan Asterstraat 29 t/m 47, Anemonenstraat 1 t/m 3, Begoniastraat 59 t/m 69 (oneven) te Enkhuizen.

Voorschriften en beperkingen

Aan dit besluit verbinden wij op grond van artikel 5.3, eerste, tweede en derde lid van de Wnb de navolgende voorschriften en beperkingen. Op grond van artikel 5.4, eerste en derde lid, Wnb kan de ontheffing worden ingetrokken als in strijd met de ontheffing of de voorschriften wordt gehandeld. Tevens is dan sprake van een economisch delict.

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. Onder werkzaamheden wordt verstaan alle handelingen die het projectgebied aantasten inclusief de voorbereidende werkzaamheden (inclusief asbestsanering), werkzaamheden die dienen tot het ongeschikt maken van leefgebied, mitigerende en compenserende activiteiten.
4. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Omgevingsdienst Noord-Holland Noord indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen of werkzaamheden dan bedoeld in voorschriften 1 en 2 noodzakelijk zijn.
5. Indien de mitigerende/compenserende maatregelen niet worden toegepast zoals in dit besluit is weergegeven en/of als de ontheffinghouder voornemens is om de werkzaamheden of de planning van de werkzaamheden niet conform de aanvraag uit te voeren, dient contact opgenomen te worden met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.
6. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde ontheffing mag langs elektronische weg, leesbaar worden getoond.
8. De werkzaamheden en voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
9. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te (laten) stellen waarin de in de ontheffing genoemde voorschriften zijn opgenomen. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.

Meldingsplicht

10. De ontheffinghouder dient minimaal 5 werkdagen voorafgaand aan de werkzaamheden de start van de werkzaamheden te melden bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De melding dient plaats te vinden via het digitale meldformulier 'Formulier start ruimtelijke ingreep' op de website van de OD NHN. Met de melding dient u ook het ecologisch werkprotocol mee te sturen.

¹ Onder een ecologisch deskundige verstaan we een persoon die in een bepaalde situatie en voor specifieke soorten gevraagd wordt te adviseren en/of begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. Hij voldoet aan een of meer van deze punten:

- hij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
- hij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
- hij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- hij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;
- hij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming.

Specifieke voorschriften

Huismus

11. Op de locaties zoals weergegeven in bijlage 3 bij dit besluit dienen voor aanvang van de werkzaamheden 26 tijdelijke verblijfplaatsen voor de huismus gerealiseerd in de vorm van tijdelijke kasten.
12. De oorspronkelijke nesten van de huismus, op de locaties zoals weergegeven in bijlage 1 bij dit besluit, dienen minimaal zeven dagen voor de start van de renovatiewerkzaamheden
13. ongeschikt gemaakt te worden door het verwijderen van structuren (daklijsten, dakpannen, etc.) waar huismussen zich achter kunnen verschuilen en het afdichten van de openingen in de dakranden, kopgevels of andere openingen die gebruikt kunnen worden door de huismus, nadat door een deskundige is vastgesteld dat er geen huismussen meer aanwezig zijn. Het ongeschikt maken dient onder fysieke begeleiding van een deskundige plaats te vinden. Er dient voorkomen te worden dat de aangetroffen soorten zich elders in de planlocatie vestigen.
14. Het ongeschikt maken van de nesten van de huismus dient globaal te worden uitgevoerd tussen 1 oktober en 28 februari en wanneer er geen vorst is, zodat dit plaatsvindt buiten de kwetsbare perioden van de huismus, zijnde:
 - o Broedperiode: 1 maart tot en met 30 september;
 - o periode van vorst²Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige.
15. Maximaal twee dagen voorafgaande aan de werkzaamheden dient het gebouw door deskundige gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van huismussen. Van de controleronde dient verslaglegging plaats te vinden. In deze rapportage dienen minimaal de volgende gegevens te worden opgenomen:
 - Datum, tijdstip en locatie van controleronde(s);
 - Aantal waargenomen exemplaren per soort in en in de omgeving van het plangebied;
 - Namen van de betrokken deskundigen;
 - Klimatologische omstandigheden.De rapportage maakt onderdeel uit van de ontheffing en dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
16. Indien er bij de controleronde nog exemplaren van de huismus worden aangetroffen, dienen er extra maatregelen ten behoeve van het ongeschikt maken genomen te worden. De werkzaamheden dienen uitgesteld te worden totdat uit de controleronde blijkt dat de woningen verlaten zijn door de soorten. Indien andere soorten worden aangetroffen dan waarvoor deze ontheffing is verleend dient een aanvullende ontheffing te worden aangevraagd.
17. De ontheffinghouder dient in de daken van alle te renoveren woningen permanente alternatieve verblijfplaatsen voor de huismus te realiseren door de vogelschroot te plaatsen op minimaal de derde panlat van onderen en het dak toegankelijk te houden. Daarnaast worden veertien gierzwaluwkasten als permanente alternatieve verblijfplaatsen voor de huismus ingebouwd zoals weergegeven in bijlage 5 bij dit besluit.
18. De tijdelijke verblijfplaatsen dienen minimaal drie maanden na de realisatie van de permanente alternatieve verblijfplaatsen functioneel te blijven. De tijdelijke verblijfplaatsen mogen niet verwijderd worden voordat door een deskundige is vastgesteld dat deze niet in gebruik is. Indien de verblijfplaatsen in gebruik zijn, dienen deze te blijven hangen totdat zij zelfstandig zijn verlaten.
19. De tijdelijke verblijfplaatsen dienen jaarlijks door een deskundige gecontroleerd te worden. Indien er gebreken zijn, dienen de huismuskasten onderhouden of vervangen te worden. Hierbij dient voorkomen te worden dat soorten worden verwond of verstoord.
20. De tijdelijke en permanente verblijfplaatsen voor de huismus dienen gerealiseerd te worden zoals opgenomen in het Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, Versie 1.0, juli 2017, van BII12. Zodoende dient er in de directe omgeving van de nieuwe nestplaats:
 - Voldoende dekking te zijn in de vorm van hoogopgaand groen;
 - Voldoende geschikt voedsel en potentiële slaapplekken binnen 100 meter van de verblijfplaats beschikbaar te zijn;

² Er is sprake van een vorstperiode als vijf dagen achtereenvolgend de gemiddelde temperatuur (gemeten over een etmaal) beneden het vriespunt ligt.

- Voldoende drinkwater behouden te blijven;
- Voldoende mogelijkheid voor het nemen van stofbaden te zijn, door zandige plekken te behouden of te realiseren.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

- Op de locaties zoals weergegeven in bijlage 4 bij dit besluit zijn voor aanvang van de werkzaamheden vier tijdelijke verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis gerealiseerd in de vorm van vleermuiskasten.
- Het ongeschikt maken van de oorspronkelijke verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit dient plaats te vinden **buiten** de kwetsbare perioden van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis voor de functie van die verblijfplaats, zijnde voor de:
 - Paarperiode, gewone dwergvleermuis: 15 augustus tot en met 15 oktober;
 - Paarperiode, ruige dwergvleermuis: 15 augustus tot en met 1 oktober;
 - Winterrustperiode: 1 november tot en met 31 maart.

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige.
- De oorspronkelijke verblijfplaatsen dienen ongeschikt gemaakt te worden met één of een combinatie van de onderstaande methodes:
 - met 'exclusion flaps';
 - creëren van tocht. Het maken van tochtgaten dient op de minst belastende manier voor de gewone dwergvleermuis te gebeuren.

Tocht dient gecreëerd te worden door gaten te maken in de muren, de hoeken van de panden te verwijderen of door het handmatig verwijderen van dakranden/boeiboorden. Het ongeschikt maken dient in aanwezigheid van een deskundige plaats te vinden. Bij het ongeschikt maken dient voorkomen te worden dat de aangetroffen soorten zich elders in de planlocatie vestigen.
- Na het ongeschikt maken, maar vóór de uitvoering van andere werkzaamheden, dient het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van vleermuizen. De controlerende dient plaats te vinden door een deskundige met behulp van een batdetector.
- De controlerende dient plaats te vinden binnen het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, welke globaal loopt van april tot en met oktober. Afhankelijk van de temperatuur en de periode dient de controlerende in de ochtend of in de avond te worden uitgevoerd, zoals hieronder aangegeven:

• In de kraamperiode:	ochtend
• Buiten kraamperiode en ochtendtemperatuur <10° Celsius:	avond
• Buiten kraamperiode en ochtendtemperatuur >10° Celsius:	ochtend of avond

De kraamperiode loopt globaal van 15 mei tot en met 15 juli. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van het moment van de controlerende dient door een deskundige te worden bepaald.
- Van de controlerendes dient verslaglegging plaats te vinden. In deze rapportage dienen minimaal de volgende gegevens te worden opgenomen:
 - Datum, tijdstip en locatie van controlerende(s);
 - Aantal waargenomen exemplaren per soort in en in de omgeving van het plangebied;
 - Namen van de betrokken deskundigen;
 - Klimatologische omstandigheden.

De rapportage dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- Indien er ondanks de maatregelen (zoals genoemd bij voorschrift 22) bij de controlerende nog soorten worden aangetroffen, dienen er in overleg met het bevoegd gezag extra maatregelen genomen te worden om de oorspronkelijke verblijfplaatsen ongeschikt te maken en de controlerende in het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis dient te worden herhaald. De werkzaamheden dienen uitgesteld te worden totdat uit de controlerende blijkt dat er geen soorten meer aanwezig zijn.
- Maximaal twee dagen voorafgaande aan de werkzaamheden dienen de maatregelen welke genomen zijn ten behoeve van het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen gecontroleerd te worden. Van deze check dient verslaglegging plaats te vinden. De rapportage dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. Indien de maatregelen niet meer functioneel zijn, dienen deze herhaal te worden. De werkzaamheden dienen uitgesteld te worden totdat uit de

controleerende zoals beschreven in voorschriften 25 en 26 blijkt dat er geen soorten meer aanwezig zijn. Op de locaties zoals weergegeven in bijlage 6 bij dit besluit dienen minimaal 28 permanente inbouwkasten voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis gerealiseerd te worden.

29. De tijdelijke verblijfplaatsen dienen jaarlijks door een deskundige gecontroleerd te worden. Indien er gebreken zijn, dienen de kasten onderhouden of vervangen te worden. Hierbij dient voorkomen te worden dat soorten worden verwond of verstoord.
30. De ontheffinghouder dient de alternatieve tijdelijke verblijven minimaal één actief seizoen gelijktijdig met de alternatieve permanente kasten te laten hangen.
31. Voorafgaande aan het verwijderen van de tijdelijke verblijfplaatsen dient een deskundige te controleren of de verblijfplaatsen verlaten zijn. Indien de verblijfplaatsen in gebruik zijn, dienen deze te blijven hangen totdat deze zelfstandig zijn verlaten.
32. De tijdelijke en permanente alternatieve verblijfplaatsen dienen te voldoen aan de vereisten zoals gesteld in de Kennisdocumenten: Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, Versie 1.0, juli 2017, van BIJ12 en Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*, Versie 1.0, juli 2017, van BIJ12. Zodoende dienen de verblijfplaatsen in ieder geval op drie meter hoogte, met een vrije aanvliegroute en vrije vliegruimte, vrij van predatoren, kunstlicht en verstoring gerealiseerd te worden.

Geldigheid

De ontheffing geldt vanaf datum van uitgifte tot en met 1 januari 2023.

Overwegingen

Inhoudsopgave

- A. Onderwerp aanvraag**
- B. Wettelijk kader**
- C. Inhoudelijke beoordeling aanvraag**
- D. Slotoverwegingen**
- E. Procedure en samenhangende besluiten**
- F. Kennisgeving**

A. Onderwerp aanvraag

Het project betreft renovatie werkzaamheden aan vijf woningblokken gelegen aan de Asterstraat 29 t/m 47, Anemonenstraat 1 t/m 3, Begoniastraat 59 t/m 69 (oneven), te Enkhuizen. De werkzaamheden omvatten het isoleren van daken vanaf de buitenzijde, het isoleren van spouwmuren, het vervangen van voegwerk van woningen en bergingen in de tuin, schilderwerk en het vervangen van kozijn- en deurwerk van de bergingen in de tuin. De werkzaamheden zullen gefaseerd verlopen.

In het plangebied zijn veertig nesten van huismussen, twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, vier paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis en twee zomerverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis vastgesteld. De twee zomerverblijfplaatsen liggen op dezelfde locaties als twee van de paarverblijven van de ruige dwergvleermuis. Alle verblijfplaatsen gaan door de werkzaamheden verloren.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis te beperken, worden maatregelen voorgesteld. Het betreft maatregelen die zien op de beschikbaarheid van tijdelijke en permanente alternatieve nest- en verblijfplaatsen in de directe omgeving, gefaseerd werken, als ook het voorafgaand ongeschikt maken van de nesten en woningen buiten de meest kwetsbare periode van de huismus, maar binnen het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Echter, ondanks alle maatregelen kunt u niet voorkomen dat verbodsbepalingen van de Wnb worden overtreden. Om die reden wordt voor bovenstaande werkzaamheden ontheffing gevraagd van de Wnb.

B. Wettelijk kader

Soorten van de Vogelrichtlijn

De huismus is een beschermde vogelsoort als bedoeld in artikel 1 van de Europese Vogelrichtlijn. De richtlijn ziet op de bescherming van individuele vogels, hun eieren, hun nesten

en hun leefgebieden. Op grond van artikel 3.1 van de Wnb is het verboden van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn:

- opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.1, lid 1);
- opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen (artikel 3.1, lid 2);
- eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben (artikel 3.1, lid 3);
- opzettelijk te storen (artikel 3.1, lid 4).

Het verbod, bedoeld in artikel 3.1, vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Op grond van artikel 3.3 van de Wnb kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort, en zij nodig is op grond van een in de wet genoemd belang. Te weten:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en, voor zover het geen nestvlieders betreft, het grootbrengen van de jongen. In de context van artikel 3.1, tweede lid van de Wnb moet onder nest ook de inhoud en de functionele omgeving daarvan, voor zover het broedsucces van vogels daarvan afhankelijk is, worden begrepen. Daartoe zijn alle activiteiten begrepen die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Artikel 3.1, tweede lid van de Wnb is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken en gebruiken hun nest niet als vaste rust- of verblijfplaats. Dergelijke nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen niet de bescherming van artikel 3.1, tweede lid van de Wnb.

Nesten van huismus vallen ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' in artikel 3.1 lid 2 van de Wnb. Deze nesten zijn daarom, voor zover ze niet permanent verlaten zijn, jaarrond beschermd.

Soorten van de Habitatrichtlijn

De gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Daarnaast is de ruige dwergvleermuis opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern. Op grond van artikel 3.5 van de Wnb is het onder meer verboden in het wildlevende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn bijlage II bij het Verdrag van Bern in hun natuurlijk verspreidingsgebied:

- opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.5, lid 1);
- opzettelijk te verstoren (artikel 3.5, lid 2);
- opzettelijk eieren te vernielen of te rapen (artikel 3.5, lid 3);
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen (artikel 3.5, lid 4).

Op grond van artikel 3.8 van de Wnb kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.5 of artikel 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een

gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, en zij nodig is op grond van een in de wet genoemd belang. Te weten:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Tot voortplantings- of rustplaatsen als bedoeld in artikel 3.5, lid 4 van de Wnb worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Essentiële migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantings- of rustplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau hieronder.

C. Inhoudelijke beoordeling aanvraag

Andere bevredigende oplossing

Locatie

De werkzaamheden betreffen renovatie van bestaande bebouwing. De werkzaamheden zijn dan ook locatie gebonden.

Inrichting

Voor wat betreft de toekomstige inrichting van het plangebied zijn er volgens u geen alternatieven. De woningen blijven behouden, waardoor de inrichting van het plangebied niet wijzigt.

Werkwijze en planning

U geeft aan dat de werkwijze is aangepast voor de aanwezigheid van huismusnesten onder de daken en het gebruik van de kopgevels als verblijfplaats van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Dit betekent dat vleermuizen zowel in het actieve seizoen, als de winterperiode de woningen kunnen gebruiken. De meest kwetsbare periode voor vleermuizen is daarmee de winterperiode (half oktober - half april). De meest kwetsbare periode voor huismussen is de broedperiode (maart - augustus). De werkzaamheden (m.n. het ongeschikt maken van de daken en spouwen) worden daarom uitgevoerd in de actieve periode van de vleermuizen, maar buiten het broedseizoen van de huismus. Tevens worden vooraf maatregelen genomen om te voorkomen dat huismussen onder de daken en vleermuizen in de spouwen aanwezig zijn tijdens het werk. Daarnaast worden tijdig tijdelijk en permanente verblijfplaatsen voor huismussen en vleermuizen aangeboden. De renovatie wordt uitgevoerd op een volgens u zo huismus- en vleermuisvriendelijke wijze. Een alternatieve werkwijze is derhalve niet overwogen.

Niet uitvoeren van de werkzaamheden

De woningcorporaties hebben zich geconformeerd aan de afspraken uit het Energieakkoord uit 2013 waarbij de corporaties als geheel gemiddeld label B in 2021 moeten realiseren.

U geeft aan dat de daken kunnen niet van binnenuit kunnen worden geïsoleerd. De woningen in het plangebied zijn in de jaren '90 aan de buitenzijde geïsoleerd. Toen zijn de spouwmuren en de ruimte tussen dakbeschot en pannen geïsoleerd met PE-bolletjes. De isolatiewaarde van deze oude isolatie is sterk verminderd, doordat de waterafstotende lijmlaag rondom de PE-bolletjes grotendeels is opgelost. Dit is een 'normaal' proces van veroudering van de toenmalig gebruikte isolatiematerialen. Door het verdwijnen van de waterafstotende lijmlaag transporteren de PE-bolletjes ook vocht van de buiten- naar de binnenmuur resp. van pannen naar dakbeschot, waardoor vochtproblemen in de woningen ontstaan. Zodoende dient de oude isolatie vervangen

te worden. Isoleren aan de binnenzijde waarbij de oude isolatie behouden blijft, is naar uw mening geen optie. Volgens u wordt daarmee het vochtprobleem niet opgelost. Daarnaast wordt bij het aanbrengen van twee isolatielagen de houten draagconstructie van het dak opgesloten en zodoende zuurstofarm gemaakt waardoor al het organisch (hout) materiaal op den duur vermolmd.

Met het bovenstaande heeft u naar uw oordeel onderbouwd dat er geen andere bevredigende oplossing is voor de geplande werkzaamheden. Wij stemmen in met de door u gegeven onderbouwing van de afwezigheid van andere bevredigende oplossingen.

Belang van de ingreep

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van de belangen:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De werkzaamheden worden uitgevoerd in het kader van het Energieakkoord. Hierin is onder andere afgesproken dat de gebouwde omgeving in Nederland in 2050 energieneutraal is. Dat betekent dat er 4,5 miljoen huur- en koopwoningen, laagbouw en hoogbouw, rijtjeswoningen en vrijstaande huizen, energieneutraal gemaakt moeten worden. Concreet houdt dit in dat woningcorporaties hun huurbestand moeten isoleren en verduurzamen. Alleen door vergaande verduurzaming van de bestaande woningvoorraad kan dit doel worden bereikt.

Door de woningen uit het plangebied te isoleren draagt Stichting Welwonen bij aan het verminderen van de CO₂-uitstoot. Het verminderen van CO₂-uitstoot draagt een groot maatschappelijk belang in het kader van klimaatverandering. Klimaatverandering heeft niet alleen een invloed op onze welvaart en veiligheid, maar ook op ons welzijn. Het verminderen van fossiele emissies leidt namelijk tot een verbeterde luchtkwaliteit en heeft daarmee een positief effect op de volksgezondheid.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het voornoemde belang voldoende onderbouwd is.

Staat van instandhouding

Huismus

De landelijke staat van instandhouding van de huismus is door Sovon als matig ongunstig beoordeeld³. De provinciale trend in Noord-Holland laat een sterke afname in de periode 1990-2016 zien, maar een matige toename in de periode 2007-2016⁴.

In het plangebied bevinden zich 40 nesten van huismussen. Deze gaan door de werkzaamheden verloren. In de directe omgeving van het plangebied zijn ook nog enkele nesten gevonden. Het overgrote merendeel van de populatie die nu is gevonden, heeft zijn nest in het plangebied. Echter zijn er in de buurt een groot aantal nestplekken bekend, onder andere door eerdere inventarisaties in het kader van andere ontheffingsaanvragen. Hieruit valt te concluderen dat de lokale populatie groter is dan de nesten enkel in het plangebied.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in Nederland en in de provincie Noord-Holland een algemeen voorkomende vleermuissoort. De soort wordt vrijwel overal aangetroffen. Ook in de stedelijke omgeving is dit de meest algemene soort⁵. De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is onbekend, waarbij zowel de populatie, het leefgebied en toekomstperspectief als onbekend zijn beoordeeld en het verspreidingsgebied als gunstig⁶.

In het plangebied bevinden zich, op de locaties zoals weergegeven in bijlage xx bij dit besluit, twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Deze verblijfplaatsen gaan door de werkzaamheden verloren.

³ <https://www.sovon.nl/nl/soort/15910>

⁴ Broedvogeltrends, Netwerk Ecologische Monitoring, Sovon. Provincies & CBS. Bron: <https://www.sovon.nl/nl/content/broedvogeltrends>

⁵ <https://www.vleermuizenindestad.nl/gewone-dwergvleermuis>

⁶ <https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17/species/report/?period=5&group=Mammals&country=NL®ion=>

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis komt vrij algemeen voor in Nederland, met een zwaartepunt in het noordwesten van Nederland⁷. De landelijke staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis is als ongunstig beoordeeld, waarbij de populatie als onbekend, het leefgebied en verspreidingsgebied als gunstig en toekomstperspectief als ongunstig zijn beoordeeld⁸.

In het plangebied bevinden zich, op de locaties zoals weergegeven in bijlage xx bij dit besluit, vier paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis en twee zomerverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis. De twee zomerverblijfplaatsen liggen op dezelfde locaties als twee van de paarverblijven van de ruige dwergvleermuis. Alle verblijfplaatsen gaan door de werkzaamheden verloren.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Ontheffingsaanvraag, Renovatie Asterstraat-Begoniastraat-Anemonenstraat in Enkhuizen' van 7 april 2021 en de door u aangeleverde aanvullende informatie van 16 juli en 1 oktober 2021.

Planning

De werkzaamheden zullen gefaseerd plaatsvinden, waarbij gewerkt wordt van noord naar zuid. Telkens wordt bij één blok aan het dak gewerkt en aan één ander blok aan de gevels.

Huismus

Voorafgaan aan de werkzaamheden worden 26 tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd aan de gevels van de woonblokken in de omgeving en aan de schuren in de tuinen van het plangebied. De 26 verblijfplaatsen bestaan uit vijf mussenhotels (met elk drie nestplekken) en elf kasten. De tijdelijke verblijfplaatsen worden gerealiseerd op de locaties zoals weergegeven in bijlage 3 bij dit besluit. Er zullen maximaal dertien verblijfplaatsen van de huismus gelijktijdig niet beschikbaar zijn. Er is gekozen voor het realiseren van voldoende tijdelijke verblijfplaatsen voor het maximale aantal verblijfplaatsen wat gelijktijdig tijdelijk niet beschikbaar is. Door gefaseerd te werken, zijn er volgens u altijd voldoende alternatieven beschikbaar voor de huismus.

Alle daken (ca. 265 strekkende meter) in het plangebied worden met de werkzaamheden geschikt gemaakt voor huismussen door het plaatsen van vogelschroot op de derde panlat. Bovendien worden veertien gierwaluwkasten als permanente alternatieve verblijfplaatsen voor huismussen gerealiseerd. Zie bijlage 5 bij dit besluit.

Vleermuizen

Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de vleermuizen worden gerealiseerd in de vorm van vier vleermuiskasten. Deze vleermuiskasten worden verdeeld over twee locaties zoals weergegeven in bijlage 3 bij dit besluit. Er zal altijd maximaal één verblijfplaats voor vleermuizen niet functioneel zijn. Er is gekozen voor het enkel realiseren van voldoende tijdelijke verblijfplaatsen voor het maximale aantal verblijfplaatsen wat gelijktijdig tijdelijk niet beschikbaar is. Door gefaseerd te werken, zijn er volgens u altijd voldoende alternatieven voor vleermuizen beschikbaar. De oorspronkelijke verblijfplaatsen van de vleermuizen worden voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt met behulp van exclusion flaps.

De permanente alternatieve verblijfplaatsen voor de vleermuizen worden gerealiseerd in de vorm van 28 inbouwkasten verdeeld over acht gevels. De locaties zijn weergegeven in bijlage 6 bij dit besluit.

De door u voorgestelde maatregelen zijn voldoende. Ter aanvulling hebben wij extra voorschriften opgenomen. Wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd conform de door u voorgestelde maatregelen en de aanvullende voorschriften wordt voorkomen dat de werkzaamheden leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort en afbreuk doen aan het streven de populaties van de soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Zorgplicht

⁷ <https://www.vleermuizenindestad.nl/ruige-dwergvleermuis>

⁸ <https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17/species/report/?period=5&group=Mammals&country=NL®ion=>

Voor de soorten waarvoor wij u ontheffing verlenen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wnb, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is nadelige gevolgen voor deze soorten te voorkomen.

Gesignaleerde soorten

Wij willen u erop wijzen dat in het bij de aanvraag gevoegde natuurwaardenonderzoek melding wordt gemaakt van de (mogelijke) aanwezigheid van de spreeuwen en laatvliegers in of in de nabije omgeving van het plangebied. U heeft er echter voor gekozen om voor deze soorten geen ontheffing aan te vragen. Wij willen u er, wellicht ten overvloede, op wijzen dat wanneer u bij uitvoering van de werkzaamheden verbodsbepalingen ten aanzien van deze soorten dreigt te overtreden, u de werkzaamheden dient stil te leggen en alsnog ontheffing voor deze soorten dient aan te vragen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Wij wijzen u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Wnb. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

D. Slotoverwegingen

Wij wijzen u erop dat als u werkzaamheden inclusief de mitigatie en compensatie niet conform de aanvraag uitvoert, zonder daarvoor een ontheffing of goedkeuring te hebben verkregen, u mogelijk in overtreding bent van de Wnb. Wij kunnen dan door middel van de oplegging van een last onder dwangsom dan wel door middel van bestuursdwang de met de wet strijdige situatie beëindigen. Dit kan in uw geval betekenen dat de werkzaamheden ten behoeve van bovengenoemd project geheel of gedeeltelijk worden stilgelegd totdat weer wordt voldaan aan het bij of krachtens de Wnb bepaalde (dit zijn de bestuursrechtelijke sancties). Ook kunnen strafrechtelijke sancties worden opgelegd.

Verloop termijn ontheffing

Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vijf maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

E. Procedure en samenhangende besluiten

De voorbereiding van deze ontheffing heeft plaatsgevonden overeenkomstig het bepaalde in de Wnb en de daarvoor relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht. Wij wijzen u erop dat uw aanvraag betrekking heeft op een activiteit waarvoor mogelijk ook op grond van andere wet- en regelgeving een besluit nodig is. Tevens kunnen er overige belemmeringen zijn in het kader van ruimtelijke belangen.

F. Kennisgeving

Dit besluit wordt door ons geplaatst op www.officielebekendmakingen.nl.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Neemt u dan contact op met [REDACTED] via 088-102 13 00 of [REDACTED]@odnhn.nl. Wij verzoeken u hierbij het zaaknummer te vermelden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,
namens dezen [REDACTED]

Afdelingsman [REDACTED] g
Omgevingsdienst [REDACTED] D NHN)

- Bijlage(n):
- Bijlage 1 – Weergave plangebied en oorspronkelijke verblijfplaatsen huismussen
 - Bijlage 2 – Weergave plangebied en oorspronkelijke verblijfplaatsen vleermuizen
 - Bijlage 3 – Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen huismussen
 - Bijlage 4 – Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen vleermuizen
 - Bijlage 5 – Permanente alternatieve verblijfplaatsen huismussen
 - Bijlage 6 – Permanente alternatieve verblijfplaatsen vleermuizen

- Kopie aan:
- Afdeling Toezicht en Handhaving OD NHN
 - Regelink Ecologie & Landschap

Rechtsbescherming

U en andere belanghebbenden die het niet eens zijn met dit besluit, kunnen binnen 6 weken, gerekend vanaf de dag na datum van verzending van dit besluit, een bezwaarschrift indienen bij gedeputeerde staten van Noord-Holland, ter attentie van de secretaris van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 3007, 2001 DA HAARLEM.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval het volgende bevatten:

- uw naam, adres, postcode en woonplaats;
- de datum;
- over welk besluit het gaat (u kunt het beste een kopie van dit besluit bijsluiten);
- de redenen waarom u het niet eens bent met het besluit;
- uw handtekening.

Het indienen van een bezwaarschrift schorst de werking van dit besluit niet.

Indien onverwijlde spoed dit vereist, kunt u de voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Holland, Sectie bestuursrecht, Postbus 1621, 2003 BR HAARLEM vragen om een voorlopige voorziening te treffen. U kunt het verzoekschrift ook digitaal bij de rechtbank indienen via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Voor meer informatie verwijzen wij naar www.rechtspraak.nl. Voor de behandeling van het verzoek wordt griffierecht geheven.

De provincie wil bezwaren tegen besluiten graag op informele wijze behandelen. Als uw bezwaar in aanmerking komt voor deze informele behandeling nemen wij op korte termijn telefonisch contact met u op. In verband hiermee verzoeken wij u om in uw bezwaarschrift het telefoonnummer te vermelden waarop u overdag bereikbaar bent. Voor meer informatie over de informele behandeling kunt u telefonisch contact opnemen met provincie Noord-Holland.

Bijlage 1 – Weergave plangebied en oorspronkelijke verblijfplaatsen huismussen

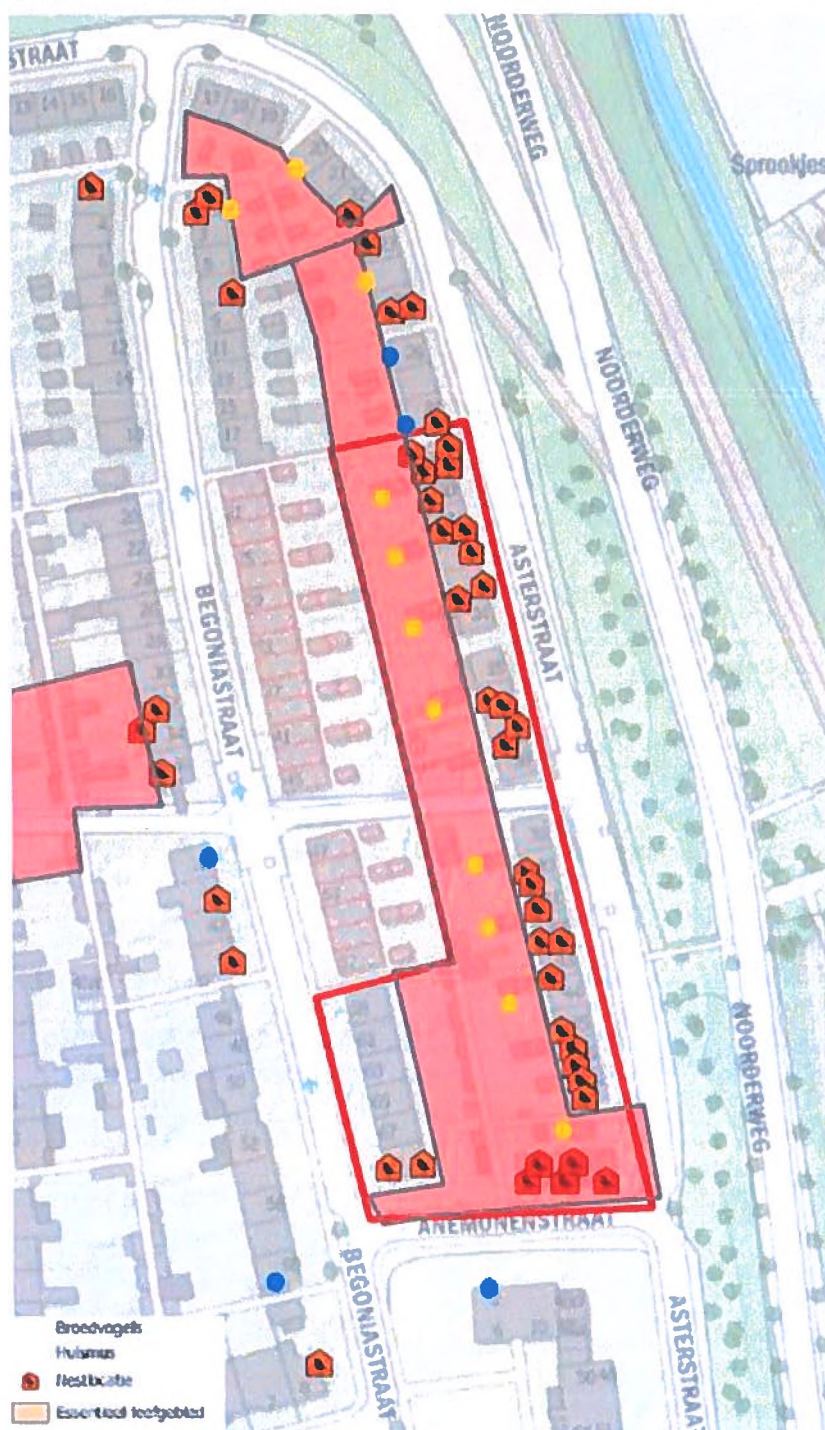
Figuur 1: Locaties van aangetroffen nesten van huismussen en de ligging van het essentieel leefgebied van de huismus, zoals geïnterpreteerd tijdens het soortgericht onderzoek in 2019.

Bijlage 2 – Weergave plangebied en oorspronkelijke verblijfplaatsen vleermuizen

Figuur 2. Aangetroffen vleermuisverblijfplaatsen tijdens het soortgericht onderzoek in 2019.

Bijlage 3 – Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen huismussen

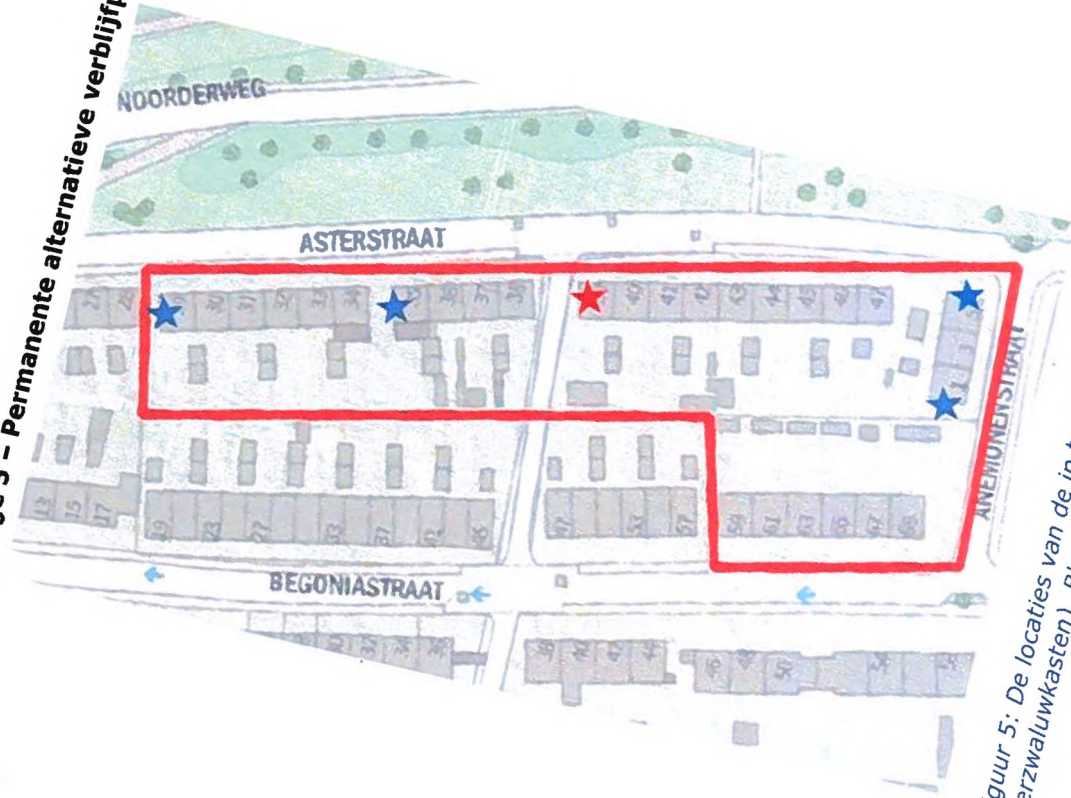
Figuur 3: Locaties tijdelijke verblijfplaatsen bestaande uit: 5 mussenhotels met drie verblijfplaatsen (blauwe stip) en 11 kasten met één verblijfplaats (oranje stip). In de kaart zijn de aangetroffen nestlocaties van huismuus (rode huisjes) zowel binnen het plangebied van de ontheffing (rode lijn) als daarbuiten aangegeven. De data zijn gecombineerd uit diverse jaren onderzoek (waaronder 2021) om een volledig beeld te geven van de verblijfplaatsen. De waarnemingen buiten het plangebied komen derhalve niet allemaal terug in de onderliggende rapportages van de ontheffingsaanvraag.

Bijlage 4 – Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen vleermuizen

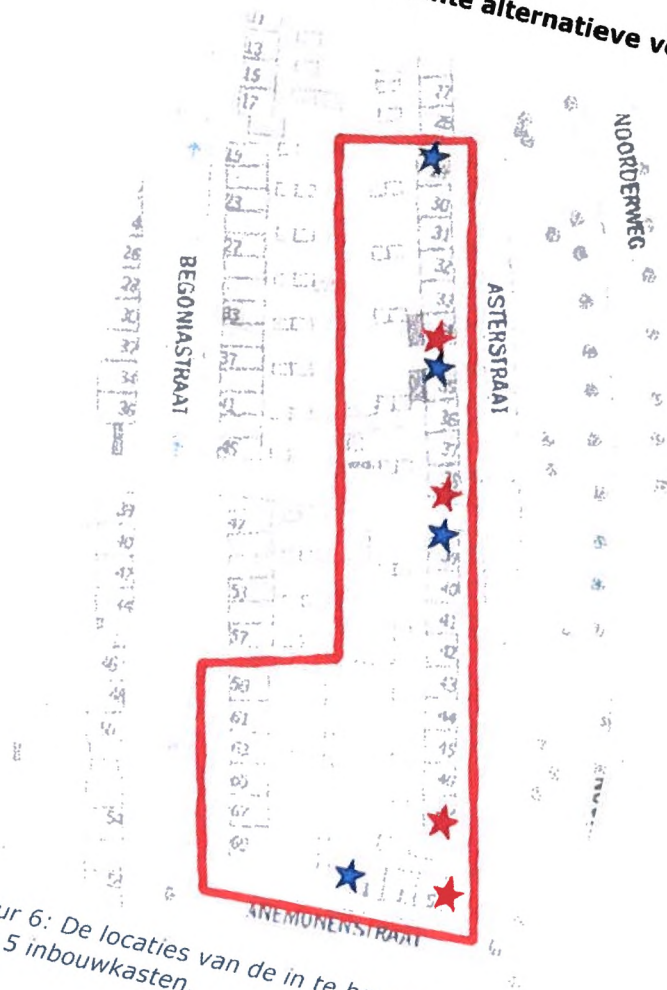
Figuur 4: Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de vier tijdelijke vleermuiskasten (twee per rood bolletje). In de kaart zijn de aangetroffen zomer- en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis zowel binnen het plangebied van de ontheffing (rode lijn) als daarbuiten aangegeven. Met de blauwe sterren zijn een groot deel van de reeds geplaatste tijdelijke vleermuiskasten voor de sloop van de woningen Begoniastraat 19-57 (oneven) onder ontheffing OD.330849 weergegeven. De oranje lijn is de aangetroffen vliegroute van laatvliegers en/of gewone dwergvleermuizen. De data zijn gecombineerd uit diverse jaren onderzoek (waaronder 2021) om een volledig beeld te geven van de verblijfplaatsen. De waarnemingen buiten het plangebied komen derhalve niet allemaal terug in de onderliggende rapportages van de ontheffingsaanvraag.

Bijlage 5 – Permanente alternatieve verblijfplaatsen huismussen

Figuur 5: De locaties van de in te bouwen voorzieningen voor huismus (middels gierzwaluwkasten). Blauwe ster: 3 inbouwkasten, rode ster: 2 inbouwkasten.

Bijlage 6 – Permanente alternatieve verblijfplaatsen vleermuizen

Figuur 6: De locaties van de in te bouwen vleermuiskasten. Blauwe ster: 2 inbouwkasten, rode ster: 5 inbouwkasten.

